

بررسی اثر اسید پکتیک بر مورفولوژی، بقا و عملکرد دودمان سلولی GH_3/B_6

دلارام اسلیمی اصفهانی^۱، حوری سپهری^{۲*}، بهرام گلیابی^۲، یا سمن رسوی^۱

^۱ گروه فیزیولوژی جانوری، دانشکده زیست شناسی، پردیس علوم، دانشگاه تهران، تهران، ایران

^۲ مرکز تحقیقات بیوشیمی بیوفیزیک، دانشگاه تهران، تهران، ایران

* مسئول مکاتبات-آدرس الکترونیکی: hsepehri@khayam.ut.ac.ir

(دریافت: ۸۴/۹/۲۸؛ پذیرش: ۸۵/۴/۴)

چکیده

دودمان سلولی هیپوفیز موش صحرایی تحت عنوان GH_3/B_6 و زیر کلون آن GH_3 ویژه ترشح هورمون پرولاکتین و هورمون رشد می‌باشند. این سلولها بطور گسترده برای بررسی اثر مواد مختلف روی ترشح پرولاکتین به صورت "in vitro" بکار می‌روند. محیط کشت مورد استفاده برای این سلولها، Ham's F12 حاوی ۲/۵٪ سرم جنین گاو و ۱۵٪ سرم اسب می‌باشد. زمان دو برابر شدن سلولها ۳۰ ساعت است که به کیفیت سرم مورد استفاده بستگی دارد. مطالعات نشان داده‌اند که اسید پکتیک یکی از عوامل افزایش دهنده مقدار ترشح پرولاکتین در این سلول‌ها در انکوباسیون‌های کوتاه مدت می‌باشد. انکوبه کردن سلولها با اسید پکتیک به مدت ۳۰ دقیقه شکل سلولها را تغییر داده، سلول‌ها شروع به گرد و برجسته شدن کرده و حالت ترشحی به خود گرفته‌اند. اسید پکتیک تاثیری در تعداد سلول‌ها نسبت به نمونه شاهد نداشت. محلول اسید پکتیک، محیط کشت را اسیدی می‌کند و باعث ایجاد شرایط نامطلوب برای سلول‌ها می‌شود. برای رفع این مشکل از محیط کشت حاوی Hepes به عنوان بافر برای ثبات pH استفاده شد ولی به مرور زمان شکل ظاهری سلول‌ها تغییر کرد و رشد آنها کاهش یافت. سلول‌ها گرد شدند، غشاء آنها گرانوله شد و درصد سلول‌های زنده کاهش پیدا کرد. این تغییر وضعیت سلول‌ها به دلیل تشکیل هیدروژن پر اکسید توسط Hepes می‌باشد. برای طبیعی ماندن مقدار pH محیط کشت و خنثی نمودن اسیدیتۀ اسید پکتیک از محلول NaOH استفاده گردید که تاثیری بر سلول‌ها نداشت و بدینوسیله pH در حد ۷/۲ ثابت شد.

واژه‌های کلیدی: دودمان سلولی، پرولاکتین، اسید پکتیک.

.(Meucci *et al.* 1992, Martinez & weiner 1992

سلولهای GH_3/B_6 نسبت به تغییر شرایط کشت بسیار حساس می‌باشند. به وجود آمدن شرایط نامطلوب برای رشد این سلولها باعث تغییر در زمان دو برابر شدن و تاثیر بر ترشح هورمون توسعه آنها می‌گردد.

تحقیقات انجام شده نشان می‌دهد که عصاره حل شده گیاهان شیرزا، ترشح پرولاکتین را از هیپوفیز قدامی تحریک می‌کند (Sawadogo *et al.* 1988). بررسی‌ها نشان داده که این مواد توسط آنزیمهای پرئولیتیک تجزیه نشده، در اتانول حل نمی‌شوند و از جنس پلی ساکارید می‌باشند. با استفاده از روشهای مختلف کروماتوگرافی و تکنیک‌های پیشرفتۀ جداسازی نشان داده شده است که بخش موثر این ترکیبات در اغلب موارد از مشتقان پکتین‌ها می‌باشند. مطالعات دیگر نشان داده‌اند که تزریق داخل وریدی اسید پکتیک به حیوانات آزمایشگاهی ترشح پرولاکتین و هورمون رشد را تحریک می‌کند. این مواد تحت شرایط "in vitro" باعث افزایش ترشح PRL از بافت هیپوفیز موش می‌شوند (Sawadogo *et al.* 1988, Sepehri *et al.* 1989)

مقدمه:

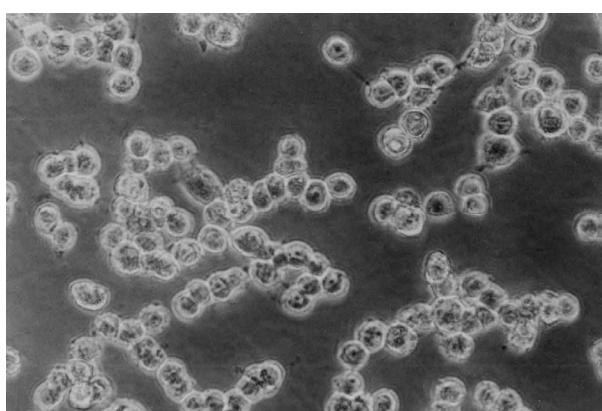
دودمان سلولی کلون شده GH_3/B_6 که از سلولهای توموری هیپوفیز موش صحرایی بدست آمده است، هورمون پرولاکتین را سنتز و ترشح می‌کند (Tashjian *et al.* 1968, Tashjian *et al.* 1970). این سلولهای مقدار زیادی از خصوصیات سلولهای نرمال هیپوفیز را حفظ کرده و برای مطالعه فاکتورهای تنظیم کننده که بر عمل سلولهای نرمال هیپوفیز مؤثره‌ستند، مدل مناسبی به وجود آورده‌اند. بیشتر این فاکتورها از هیپوتالاموس آزاد می‌شوند. تعدادی از این فاکتورهای تنظیم کننده دارای نقش تحریکی بر ترشح پرولاکتین و تعدادی دارای نقش مهاری‌اند. از فاکتورهای تحریکی می‌توان به هورمون آزاد کننده تیروتروپین (TRH)، پیتید روده‌ای فعال کننده رگ‌ها (VIP)،

فاکتور محرك رشد اپیدرمی (EGF) و استروژن اشاره کرد. (Heany *et al.* 2004, Heany *et al.* 2002, de Carvalho *et al.* 2002, Mallo *et al.* 1995, Avery *et al.* 1992, Ishihara *et al.* 1991) و از فاکتورهای مهاری می‌توان به دوپامین (DA) و عوامل آگونیست آن، سوماتوستاتین (SS) و هیستیدیل-پرولین-دی کتو پیپرازین (HPDP) (اشاره کرد Ben-Jonathan *et al.* 2001).

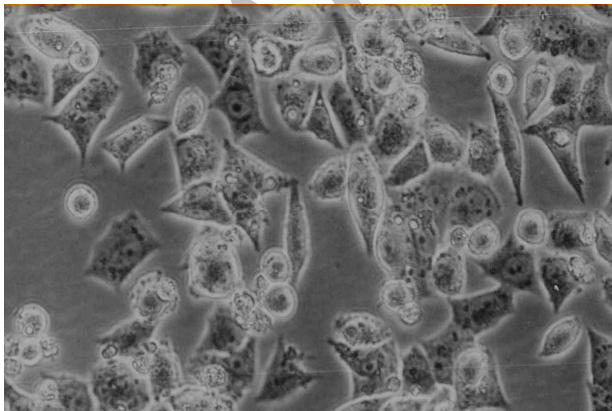
ششم محیط رویی سلولها برداشته و به سلولها، محیط کشت حاوی اسیدپکتیک و TRH اضافه شد. یک خانه به عنوان شاهد آزمایش، یک خانه برای TRH با غلظت ۵۰nM و دو خانه برای اسیدپکتیک با غلظتهاي $\mu\text{g}/\text{ml}$ ۲/۵ و $100 \mu\text{g}/\text{ml}$ در نظر گرفته شد (Sepehri et al. 2000). پس از گذشت زمان ۳۰ دقیقه، سلولها توسط میکروسکوپ Invert بررسی شده و از آنها عکس گرفته شد. سپس سلولها شمارش شده و مقدار پروتئین آنها توسط روش Lowry اندازه‌گیری گردید.

نتایج

اثر سرم‌های مختلف بر رشد سلول‌های GH_3/B_6 در محیط کشت GH_3/B_6 سلول‌های تغذیه شده با سرم شرکت Gibco از نظر ظاهری کاملاً دارای وضعیت مساعد بودند. در شکل ۱ وضعیت سلولها پس از زمان کوتاهی که از کشت آنها گذشته است، نشان داده شده است. شکل ۲ سلولها را پس از اینکه کاملاً به سطح فلاسک چسبیده و در حال تکثیر و تقسیم هستند نشان می‌دهد، سلولها کشیده و گسترده‌اند.

شکل ۱- شکل سلول‌های GH_3/B_6 در محیط کشت در روزهای اول پس از کشت. بزرگنمایی $\times 32$.

شکل ۲- شکل سلول‌های GH_3/B_6 پس از چسبیدن به کف فلاسک. بزرگنمایی $\times 32$.

(Sepehri et al. 1990, Sepehri et al. 1992

در این تحقیق به بررسی اثر تغییر کیفیت سرم، استفاده از محیط کشت حاوی Hepes به عنوان بافر برای تنظیم pH محیط (Bowman et al. 1985) همراه با اسیدپکتیک و تاثیر اسیدپکتیک بر مورفولوژی، تعداد سلول و مقدار کل پروتئین در سلولهای GH_3/B_6 به صورت "in vitro" پرداخته شده است.

مواد و روش کار

کشت سلول‌های GH_3/B_6 با سرم‌های مختلف:

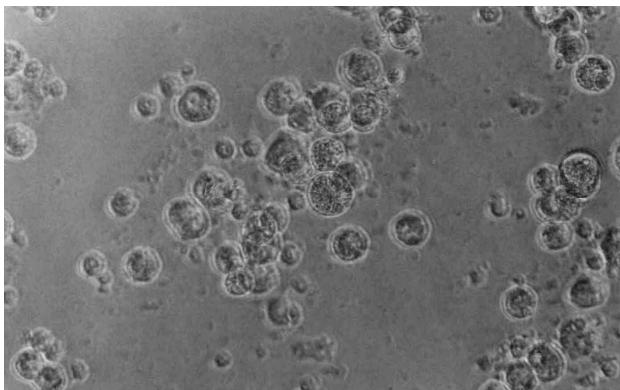
سلول‌های GH_3/B_6 در محیط کشت Ham's F12 حاوی سرم جنین گاو ۲/۵٪ و سرم اسپ ۱۵٪ کشت داده شدند. سرم اسپ مورد استفاده برای سلولها از شرکتهای HIMEDIA و دانشکده دامپردازی دانشگاه تهران تهیه گردید و اثرات آنها به روی رشد، تکثیر و شکل ظاهری سلولها بررسی شد.

کشت سلول‌های GH_3/B_6 با محیط کشت حاوی Hepes

برای اثر دادن اسیدپکتیک بر روی سلولها باید اسیدپکتیک در محیط کشت حل شود. پس از حل شدن، اسیدپکتیک باعث کاهش pH محیط می‌گردد. pH اندازه‌گیری شده، در حدود ۳ می‌باشد که کاملاً برای سلولها نامناسب است. در ضمن در این pH، اسیدپکتیک به خوبی در محیط کشت حل نمی‌گردد. در ابتدا برای حل این مشکل از محیط کشت حاوی Hepes استفاده گردید. Hepes به عنوان بافر پس از حل شدن اسیدپکتیک باعث حفظ pH محیط در حدود ۷/۲ شد. برای بررسی اثر Hepes، محیط کشت GH_3/B_6 حاوی Hepes از شرکت HIMEDIA تهیه گردید و سلولها در این محیط کشت داده شدند. اثر Hepes روی شکل ظاهری سلولها بررسی شد و سپس برای مطالعه اثر آن بر درصد سلولهای زنده، محیط کشت سلولها جمع آوری شد. سپس سلول‌ها با PBS استریل شستشو داده شدند. پس از آن با تریپسین ۰/۰۳٪ و EDTA ۰/۰۳٪ درون انکوباتور قرار گرفتند. پس از جدا شدن سلولها، هم حجم تریپسین EDTA، به آنها محیط کشت توانم با سرم اضافه شد و سپس سانتریفوگ شدند. سلولها به نسبت یک به نه با رنگ تریپان بلو که در سلولهای مرده نفوذ می‌کند مخلوط شده و بعد از دو الی سه دقیقه شمارش انجام شده و در عدد ۱۰۰ ضرب گردید.

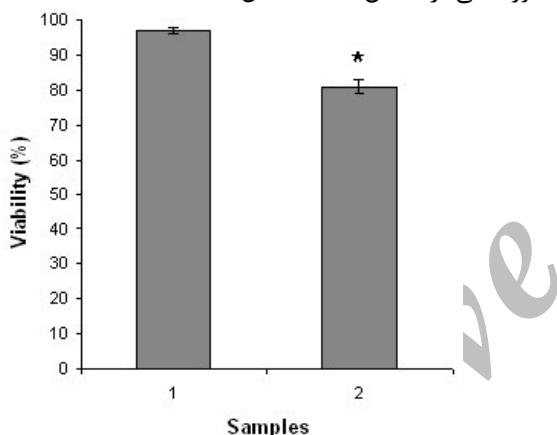
کشت سلول‌های GH_3/B_6 با محیط کشت حاوی اسیدپکتیک و TRH

برای مشاهده اثر اسیدپکتیک بر سلولها، 10^4 سلول در پلیتیهای ۶ خانه‌ای حاوی محیط کشت ریخته شد و به مدت ۶ روز در انکوباتور ۳۷°C قرار گرفت. در روز سوم محیط کشت سلولها تعویض گردید. در روز

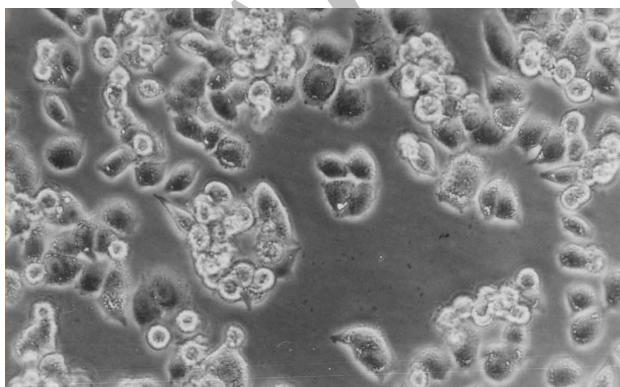

شکل ۴- شکل سلولهای GH_3/B_6 در محیط کشت حاوی Hepes. سلول‌ها گرد شده و غشاء آن‌ها گرانوله می‌شود. بزرگنمایی $\times 32$.

در صد سلولهای زنده برای نمونه‌های کشت داده شده در محیط حاوی Hepes تعیین شد که نسبت به گروه کنترل، در صد سلولهای زنده به طور معنی‌دار کاهش داشت (شکل ۵).

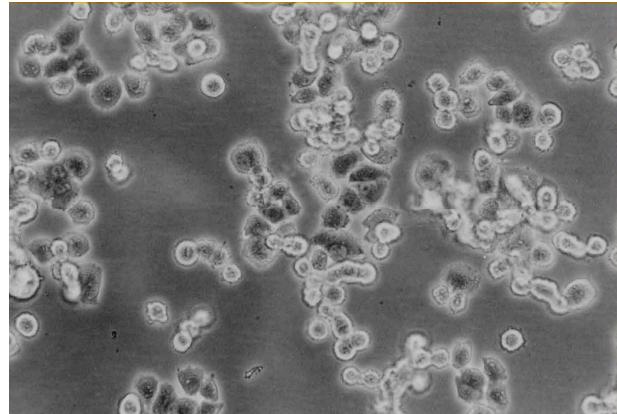

شکل ۵- در صد سلولهای زنده کشت داده شده در محیط Hams' F12 حاوی Hepes (۳ بار تکرار). شامل: ۱- نمونه شاهد - ۲- نمونه حاوی Hepes. در صد سلول‌های زنده به طور معنی‌دار کاهش داشت ($P \leq 0.05$).

شکل ۶- شکل سلولهای GH_3/B_6 در محیط کشت حاوی TRH. در این شکل سلول‌های نرمال و سلول‌هایی که وارد فاز ترشحی شده و تغییر شکل داده‌اند، مشاهده می‌گردد. بزرگنمایی $\times 32$.

سرم دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران باعث افزایش زمان دو برابر شدن سلولها در ابتدای کار و سپس باعث توقف رشد سلولها و تغییر شکل ظاهری آنها شد. سلولها از سطوحی که به آن چسبیده بودند جدا شده و معلق گردیدند (شکل ۳).

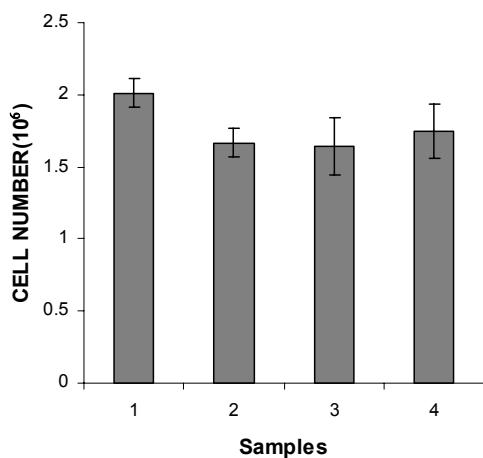
شکل ۳- تغییر شکل سلولهای GH_3/B_6 در محیط کشت حاوی سرم تهیه شده از دانشکده دامپزشکی. بزرگنمایی $\times 32$.

در سرم شرکت HIMEDIA سلولها به وضعیت مطلوب بازگشتند و رشد و شکل ظاهری آنها به حالت طبیعی برگشت. این بررسی‌ها نشان دهنده حساس بودن سلولهای GH_3/B_6 به کیفیت سرم مورد استفاده برای آنها است.

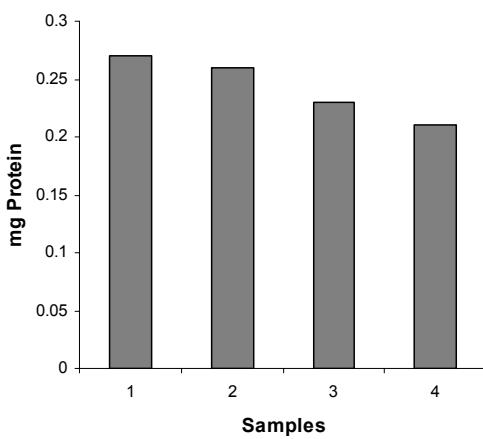
بررسی اثر Hepes بر رشد و درصد سلول‌های زنده باعث تغییر شکل سلول‌ها و کاهش رشد آنها می‌شود. واکوئل-های درون سلولی شروع به تشکیل کرده و سلولها کاملاً گرد می‌شوند، غشاء آنها گرانوله و تکثیر سلولها کاملاً متوقف می‌گردد و غشاء سلولها پاره می‌شود (شکل ۴).

اثر اسید پکتیک و TRH بر مورفولوژی و درصد بقا سلول‌های GH_3/B_6 پس از بررسی شکل نمونه‌های حاوی TRH (غلظت 50nM)، مشاهده شد که تعدادی از سلولها هنوز کاملاً مسطح هستند و تعدادی برای وارد شدن به فاز ترشحی شروع به جمع شدن می‌کنند. همانطور که در شکل ۶ مشاهده می‌کنید تقسیم و تکثیر در این سلولها دیده می‌شود.

در نمونه‌های حاوی اسید پکتیک با غلظت $2/5 \mu\text{g}/\text{ml}$ سلولها برای وارد شدن به فاز ترشحی کاملاً خود را جمع نموده‌اند و دیگر به صورت مسطح دیده نمی‌شوند (شکل ۷). در نمونه‌های حاوی اسید پکتیک با غلظت $100 \mu\text{g}/\text{ml}$ نیز، سلولها وارد فاز ترشحی می‌شوند و شکل آنها تغییرمی کند بدین ترتیب که کاملاً بر جسته شده و به صورت مسطح دیده نمی‌شوند (شکل ۸).

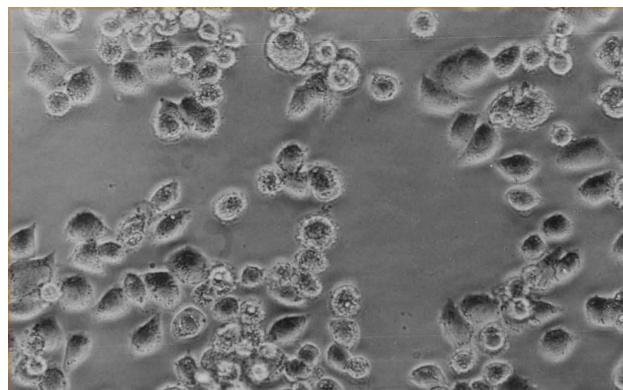
شکل ۱۰- تعداد سلول‌های شمارش شده بعد از شش روز (۲ بار تکرار) شامل:
۱- نمونه شاهد - ۲- نمونه حاوی TRH (غلظت 50nM) - ۳- اسید پکتیک (غلظت $2/5 \mu\text{g/ml}$) - ۴- اسید پکتیک (غلظت $100 \mu\text{g/ml}$). تغییرات معنی‌داری در کاهش یا افزایش تعداد سلول‌های مشاهده نشد.

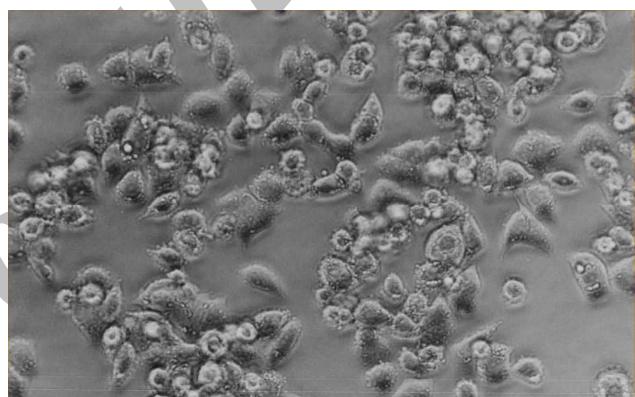
شکل ۱۱- مقایسه پروتئین اندازه‌گیری شده در نمونه‌های: ۱- نمونه شاهد - ۲- نمونه حاوی TRH (غلظت 50nM) - ۳- اسید پکتیک (غلظت $2/5 \mu\text{g/ml}$) - ۴- اسید پکتیک (غلظت $100 \mu\text{g/ml}$). کاهش مقدار پروتئین در محیط‌های حاوی اسید پکتیک معنی‌دار نمی‌باشد.

بحث

عوامل مختلفی از جمله هورمونهای آزاد کننده و یا مهار کننده هیپوتالاموسی و یا هورمونهای بافتی‌ای هدف غده هیپوفیز بر ترشح هورمونهای هیپوفیز اثر می‌گذارند و تاثیر این عوامل را می‌توان در شرایط "in vitro" از طریق انکوباسیون بافتی یا کشت اولیه سلول‌های هیپوفیزی جدا شده از یکدیگر مورد مطالعه قرار داد. البته در نتایج حاصل از این آزمایشها به خاطر وجود تنوع سلولی هیپوفیز ابهاماتی وجود دارد. سلول‌های مختلفی در هیپوفیز ترشح هورمون‌های

شکل ۷- شکل سلول‌های GH_3/B_6 در محیط کشت حاوی اسید پکتیک با غلظت $2/5 \mu\text{g/ml}$. سلولها تغییر شکل داده و وارد فاز ترشحی شده‌اند. بزرگنمایی $\times 32$.

شکل ۸- شکل سلول‌های GH_3/B_6 در محیط کشت حاوی اسید پکتیک با غلظت $100 \mu\text{g/ml}$. سلولها وزیکوله و ترشحی شده‌اند. بزرگنمایی $\times 32$.

در نمونه‌های مورد مطالعه حاوی TRH (غلظت 50nM)، اسید پکتیک با غلظت $2/5 \mu\text{g/ml}$ و اسید پکتیک با غلظت $100 \mu\text{g/ml}$ تغییرات چشمگیری در کاهش یا افزایش در صد سلول‌های زنده مشاهده نشد (شکل ۹).

بررسی اثر اسید پکتیک و TRH بر تعداد سلول و مقدار پروتئین کل سلولها:

تعداد سلول‌های شمارش شده در نمونه‌های حاوی TRH (غلظت 50nM) و اسید پکتیک با غلظت‌های $2/5-100 \mu\text{g/ml}$ بعد از شش روز، نسبت به نمونه شاهد تغییر معنی‌داری را نشان نمی‌دهد (شکل ۱۰).

مقدار پروتئین اندازه‌گیری شده در نمونه حاوی اسید پکتیک با غلظت $2/5-100 \mu\text{g/ml}$ و نمونه حاوی TRH (غلظت 50nM) کاهش معنی‌داری نشان نداد (شکل ۱۱).

نمونه‌ها را از هم تفکیک کرد. برای بررسی اثر غلظت‌های مختلف اسید پکتیک می‌توان از میکروسکوپ الکترونی استفاده نمود.

بررسی درصد سلولهای زنده کشت داده شده در محیط‌های حاوی TRH و اسید پکتیک نشان دهنده بی ضرر بودن این مواد برای سلولها است. عدم تغییر تعداد سلول در نمونه‌های حاوی TRH و اسید پکتیک نسبت به نمونه شاهد نشان دهنده عدم تأثیر این مواد در کوتاه مدت بر تعداد سلول‌ها می‌باشد.

برای تعیین نحوه عمل اسید پکتیک بر سلول‌های GH₃/B₆ دو مکانیسم را می‌توان تصور کرد که باید در پژوهش‌های آینده آن را مد نظر قرار داد. یکی احتمال وجود گیرنده‌هایی برای اسید پکتیک در این سلول‌ها و دیگری مکانیسم تحریک مستقیم روی گرانول‌های ترشحی حاوی پرولاکتین که باعث آزاد شدن آن و بالا رفتن مقدار پرولاکتین در محیط کشت می‌شود.

تشکر و قدردانی

از معاون محترم و شورای پژوهشی دانشگاه تهران به دلیل کمک مالی و پشتیبانی از پژوهش در دانشگاه تهران قدردانی می‌شود. از سرکار خانم دانیل گرجی Danielle gourdji برای اهداء سلولها به آزمایشگاه فیزیولوژی جانوری سپاس و قدردانی می‌شود. از جناب آقای مهندس قبادیان که با اهداء برخی از وسایل آزمایشگاهی به پیشرفت این پژوهش کمک نموده اند، تشکر و قدردانی می‌شود.

پرولاکتین، سوماتوتروپین، تیروتروپین، گناندوتروپین‌ها و هورمونهای گروه پروپاپیولاتوکورتین را به عهده دارند.

نظر به اینکه بدست آوردن سلول‌های لاکتوتروپ خالص از هیپوفیز قدامی بسیار مشکل است بنابراین برای مطالعه این سلول‌ها از دودمان‌های سلولی کلون شده که توانایی ترشح هورمونهای هیپوفیزی را دارا هستند، استفاده گردید. دودمان‌های سلولی کلون شده باعث تولید جمعیت یکنواختی از سلولها می‌شوند و می‌توان آنها را به مقادیر زیاد تکثیر نمود.

دودمان‌سلولی GH₃ موش صحرایی و کلون تهیه شده از آن GH₃/B₆ هورمون پرولاکتین را ترشح می‌کند (Bancroft & Tashjian 1971).

یکی از عوامل تنظیم کننده ترشح پرولاکتین توسط هیپوفیز TRH هیپotalاموسی می‌باشد. مطالعات مختلف نیز بر روی تأثیر TRH بر تکثیر سلولی و ترشح پرولاکتین توسط سلولهای GH₃/B₆ هیپوفیزی موش صحرایی صورت گرفته و نشان می‌دهد که TRH دارای اثر تحریکی به روی ترشح پرولاکتین توسط این سلولها می‌باشد (Brunet et al. 1981).

بررسی مورفولوژی سلول‌های کشت داده شده در محیط‌های حاوی TRH به عنوان عامل محرك ترشح پرولاکتین نشان دهنده وارد شدن سلول‌ها به فاز ترشحی بود. مقایسه مورفولوژی سلول‌های انکوبه شده با TRH و اسید پکتیک نشان داد که اسید پکتیک نیز باعث وارد شدن سلول‌ها به فاز ترشحی شده و به عنوان یکی از عوامل محرك ترشح پرولاکتین می‌باشد. البته نمی‌توان تأثیر این دو غلظت مختلف بر

منابع:

- Avery B.J., Freeman M.E. 1992: Activity of vasoactive intestinal peptide and serotonin in the paraventricular nucleus reflects the periodicity of the endogenous stimulatory rhythm regulatory prolactin secretion. *Endocrinol.* **131**: 736-742.
- Bancroft F.C., Tashjian A.H.jr. 1971: Growth in suspension culture of rat pituitary cells which produce growth hormone and Prolactin. *Exp. Cell Res.* **64**: 125-128.
- Ben-Jonathan N., Hnasko R. 2001: Dopamine as a Prolactin (PRL) Inhibitor. *Endocrine Reviews.* **22**: 724-763.
- Bowman C.M., Berger E.M., Butler E.N., Toth K.M., Repine J.E. 1985: HEPES may stimulate cultured endothelial cells to make growth-retarding oxygen metabolites. *In Vitro Cell Dev. Biol.* **21**: 140-142.
- Brunet N., Rizzino A., Gourdjii D., Tixier-Vidal A. 1981: Effects of thyroliberin (TRH) on cell proliferation and prolactin secretion by GH3/B6 rat pituitary cells: a comparison between serum-free and serum-supplemented media. *J Cell Physiol.* **109**:363-372.
- De Carvalho D.F., Silva K.L., de Oliveria D.A., Villa-Verde D.M., Coelho H.S., Silva L.C., Nasciutti L.E. 2000: Characterization and distribution of extracellular matrix components and receptors in GH3/B6 prolactin cells. *Biol. Cell.* **92**:351-362
- Heaney A.P., Fernando M., Melmed S. 2002: Functional role of estrogen in pituitary tumor pathogenesis. *J. Clin. Invest.* **109**:277-83.
- Heaney AP., Fernando M., Melmed S. 2004: Molecular targets in pituitary tumors. *Nat. Rev. Cancer.* **4**:285-295
- Ishihara Y., Seom H., Suganuma N., Oguri H., Chihara K., Matsui N., Tomoda Y. 1991: Suckling stimulates the expression of vasoactive intestinal peptide gene in rats. *Endocrinol Jpn.* **38**: 159-166.
- Mallo F., Wilson E., Whorwood CB., Singh S., Sheppard M.C. 1995: Basic and acidic fibroblast growth factor increase prolactin mRNA in a dose-dependent and specific manner in GH3 cells. *Mol Cell Endocrinol.* **114**:117-125.
- Martinez de la Escalera G., Weiner R.I. 1992: Dissociation of dopamine from its receptor as a signal in the pleiotropic hypotalamic regulation of prolactin secretion. *Endocr. Rev.* **13**:241-255.
- Meucci O., Landolfi E., Scorziello A., Grimaldi M., Ventra C., Florio T., Avallone A., Schettini G. 1992: Dopamine and

- Somatostatin inhibition of Prolactin secretion from MnQ Ouititary cells. *Enocrinol.* **131**: 1942- 1947.
- Sawadogo L., Houdebine L.M., Thibault J.F., Rouau X., Ollivier-Bousquet M. 1988 (a): Effect of Pectic substances on Prolactin and Growth hormon secretion in the ewe and on the induction of Casein synthesis in the rat Reprod. *Nutr. Develop.* **28**: 293-30.
- Sawadogo L., Houdebine L.M. 1988 (b): Induction of beta-casein synthesis in the mammary glands of rats treated with plant extracts. *C R Acad Sci III.* **306(4)**:167-72.
- Sepehri H., Renard C., Houdebine L.M. 1990: β -Glucan and Pectin derivatives stimulate secretion from hypophysis in vitro. *Proc Soc Biol Exp Med.* **194**: 193-197.
- Sepehri H. 1992: Pouvoir lactogene potentiel de quelques extrats de plantes iraniennes. *Cahier Agricul.* **1**: 35-39.
- Sepehri H., Zoraghi R., Haeri Rouhani A. 2000: Effect of pectic acid and β -glucan on prolactin secretion by ovine pituitary explants. *Iranian Int. J. Sci.* **1**: 99-109.
- Tashjian A.H.J., Yasumura Y., Levine L., Sato G.H., Parker M.L. 1968: Establishment of clonal strains of rat pituitary tumor cells that secrete growth hormone. *Endocrinology.* **82**: 342-52.
- Tashjian A.H.J., Baneroff F.C., Leveine L. 1970: Production of both Prolactin and Growth hormone by clonal strains of rat pituitary tumor cells. Differential effects of hydrocortisone and tissue exteracts. *J. cell. Biol.* **47**: 61-70.
- Zieger M.A., Glofcheski D.J., Lepock J.R., Kruuv J. 1991: Factors influencing survival of mammalian cells exposed to hypothermia. V. Effects of hepes, free radicals, and H₂O₂ under light and dark conditions. *Cryobiology.* **28**: 8-17.